

B.Com. Semester - 2 (NEP-2020) Examination**MARCH/APRIL-2025****Business Accounting –2 (Major-4)****Time: 2:00 Hours****Marks: 50****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ સુનિતા કે જેમણે એક યંત્રનો પેટન્ટ કરાવ્યો છે, તેઓએ તે યંત્ર બનાવવાનો અને વેચાણનો અધિકાર સ્પેસ (૧૦) એક્સ લી. ને નીચેની શરતોએ આપ્યો;

- 1) દરેક વેચેલ યંત્ર દીઠ રોયલ્ટી રૂ. 10 ચૂકવવી.
- 2) લઘુત્તમ ભાડું દર વર્ષે રૂ. 5000 ચૂકવવું.
- 3) રોયલ્ટીની ગણતરી 31 ડિસેમ્બર ના રોજ અને ચુકવણી 1 જાન્યુઆરીના રોજ કરવાની છે.
- 4) કોઈ વર્ષે વેચેલ યંત્રો પર ગણેલ રોયલ્ટી રૂ. 5000 કરતાં ઓછી થાય તો નુકસાન પછીના 2 વર્ષોમાં મજરે લઈ શકશે.

બીજા વર્ષના અંતથી અમલમાં આવે તે રીતે કરારમાં ફેરફાર કરી લઘુત્તમ ભાડું રૂ. 4000 કરવામાં આવ્યું. યંત્રનું ઉત્પાદન અને વેચાણ પ્રથમ ચાર વર્ષોમાં નીચે મુજબ હતા

વર્ષ	ઉત્પાદન (એકમો)	વેચાણ એકમો
2020	250	200
2021	450	400
2022	570	600
2023	630	550

સુનિતાના ચોપડે રોયલ્ટી કોષ્ટક અને ઓછા કામનું ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૧ અજીત લી.એ પ્રાણ લી. પાસેથી એક હીરાની ખાણ તા. 1-1-2018 ના રોજ ભાડાપટ્ટે રાખી છે. ભાડા પટ્ટણી શરતો નીચે પ્રમાણે છે. રોયલ્ટી કોષ્ટક તૈયાર કરો.

- 1) રોયલ્ટી : ટન દીઠ રૂ. 6 લેખે
- 2) લઘુત્તમ ભાડું દર વર્ષે રૂ. 4000 વધશે. 2020 નું લઘુત્તમ ભાડું રૂ. 88000 છે.
- 3) જો રોયલ્ટી લઘુત્તમ ભાડા કરતાં ઓછી થાય તો, લઘુત્તમ ભાડાનો વધારો ત્યારબાદના તરતના બે વર્ષ દરમિયાન પ્રથમ વર્ષે 50% અને બીજા વર્ષે 50% મજરે મળશે.
- 4) હડતાલ કે અકસ્માતના વર્ષે લઘુત્તમ ભાડું 25% ઘટાડવું.
- 5) 2022 ના વર્ષે આગ લાગવાથી ઉત્પાદન 2 માસ બંધ રહ્યું હતું.
- 6) 2018 અને 2019 નું ઓછું કામ અનુક્રમે રૂ. 10000 અને રૂ. 30000 હતું.
- 7) ઉત્પાદનના આંકડા નીચે મુજબ હતા;

વર્ષ	ઉત્પાદન (ટન)
2020	36000
2021	30000
2022	24000
2023	40000

પ્રશ્ન-૨ 31-12-2020 ના રોજ લંકેશ લી. ના ગોદામમાં આગ લાગી. રૂ. 120000 સિવાયનો બધો જ સ્ટોક તેમજ (૧૦) હિસાબી ચોપડા નષ્ટ થઈ ગયા. લંકેશ લી. એ રૂ. 450000 નો વીમો સરેરાશ કલમને આધીન લીધેલ છે. સરેરાશ નફાનો દર વેચાણ પર 20% છે. નીચેની વિગતોને આધારે દાવાની રકમ શોધો.

વિગત	1-4-2020	31-12-2020	તા. 1-4-20 થી 31-12-20 સુધીના વ્યવહારો
સ્ટોક	330000	?	દેવાદારો પાસેથી મળેલ રકમ રૂ. 600000
દેવાદારો	127500	157500	લેણદારોને ચુકવણી રૂ. 675000
લેણદારો	52500	112500	ઘાલખાધ રૂ. 90000
			મળેલ વટાવ રૂ. 15000
			અંગત ઉપાડ કરેલ માલ રૂ. 60000
			રોકડ વેચાણ રૂ. 442500
			રોકડ ખરીદી રૂ. 480000
			આવકમાલ ગાડાભાડુ રૂ. 30000
			આગ બુજાવવાનો ખર્ચ રૂ. 15000

અથવા

પ્રશ્ન-૨ એમેઝોન લિમિટેડનો રૂ. 80000 સિવાયનો બધો સ્ટોક તા. 30-9-2021 ના રોજ આગથી બળી ગયો. સ્ટોકનો રૂ. 300000નો વીમો લેવામાં આવ્યો હતો. આગથી બચેલા ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી મળી છે.

વિગત	1-4-2021	30-9-2021	તા. 1-4-2021 થી 30-9-2021 સુધીના વ્યવહારો;
સ્ટોક	220000	?	દેવાદારો પાસેથી મળેલ રોકડ રૂ. 400000
લેણદારો	95000	105000	ઘાલખાધ રૂ. 60000
દેવાદારો	35000	75000	અંગત ઉપયોગ માટે ઉપાડ કરેલ માલ રૂ. 40000
			લેણદારોને ચૂકવેલ રોકડ રૂ. 450000
			રોકડ વેચાણ રૂ. 295000
			રોકડ ખરીદી રૂ. 340000
			લેણદારો પાસેથી મળેલ વટાવ રૂ. 10000
			આગ બુજાવવાનો ખર્ચ રૂ. 10000

સરેરાશ કલમના આધારે આગના દાવાની રકમ શોધો.

પ્રશ્ન-૩ સૌભાગ્ય લી.ના મકાન પર તા. 1-5-2020 ના રોજ આગ લાગી. કંપનીએ નફા નુકસાનની રૂ. 225000 (૧૦) ની પોલિસી લીધેલ હતી.કંપની હિસાબો તા. 31-12 ના રોજ તૈયાર કરે છે. વર્ષ 2019નું નફા નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ હતું.

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
શરૂનો સ્ટોક	150000	વેચાણ	1425000
ખરીદી	900000	આખર સ્ટોક	71250
ઉત્પાદન ખર્ચ	100500	રોકાણોનું વ્યાજ	3750
ચલિત વેચાણ ખર્ચ	132000		
સ્થિર ખર્ચ	108750		
ચોખ્ખો નફો	108750		
	1500000		1500000

તા. 1-5-2019 થી તા. 30-4-2020 સુધીનું વેચાણ રૂ. 1500000

તા. 1-5-2019 થી તા. 31-8-2019 સુધીનું વેચાણ રૂ. 450000

નુકસાનીનો ગાળો કે જે 4 માસનો હતો તે દરમિયાન વેચાણ રૂ. 90000 થયું હતું.

વર્ષ 2020 ના પ્રથમ 4 માસનું વેચાણ વર્ષ 2019 ના તે સમયનાં વેચાણ કરતાં 10% વધારે હતું. નફાનું નુકસાન શોધો.

અથવા

પ્રશ્ન-૩ ચેમ્પિયન લી. ની નીચે આપેલ વિગતો પરથી નફાના નુકસાનના દાવાની રકમ શોધો.

આગ લાગ્યા તારીખ 30મી જૂન, 2020 બાંધધરી સમય 4 મહિના વીમાની રકમ રૂ. 80,000

ધંધાકીય વ્યવહાર સામાન્ય અવસ્થામાં આવ્યા તારીખ 31મી ઓક્ટોબર, 2020

31મી માર્ચ, 2020ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનો ચોખ્ખો નફો રૂ.50,000(સ્થાયી ખર્ચ રૂ.16,000 બાદ)

31મી માર્ચ, 2020ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું ચોખ્ખું વેચાણ રૂ. 3,30,000

30મી જૂન, 2020ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું કુલ વેચાણ રૂ. 3,20,000

30મી જૂન, 2020થી 31મી ઓક્ટોબર, 2020 સુધીનું વેચાણ રૂ. 80,000

30મી જૂન, 2019થી 31મી ઓક્ટોબર, 2019 સુધીનું વેચાણ રૂ. 1,30,000

વર્ષ 2019ના વેચાણ પરના નફાના દરમાં 2% નો ઘટાડો જોવા મળે છે,

પ્રશ્ન-૪ જીઓ લી.ની નીચે આપેલ માલસામાન ખરીદી અને નિકાલ ના આધારે માલસામાનનું સ્ટોકપત્રક તૈયાર કરો. (૧૦)

જાન્યુ. 2024	વિગત	એકમો	એકમદીઠ ભાવ
1	શરૂની બાકી	200	20.00
4	વેચાણ	100	-
6	ખરીદી	300	25.00
10	વેચાણ	200	-
14	વેચાણ	100	-
24	ખરીદી	200	30.05
26	વેચાણ	150	-
30	ઘટ	20	?

ભારીત સરેરાશ પદ્ધતિ મુજબ સ્ટોક મૂલ્યાંકન કરી 31 જાન્યુઆરી ના રોજ સ્ટોકનું મૂલ્ય જણાવો.

અથવા

પ્રશ્ન-૪ હિટ મેન લી. પાસે 5000 કિલો માલ રૂ. 2 લેખે તા. 1-1-2025 ના રોજ સ્ટોકમાં છે.

તારીખ જાન્યુઆરી 2025	વિગત	જથ્થો કી. ગ્રા.	ફૂલ પડતર
5	ખરીદી	4000	1000
10	વેચાણ	6000	xx
13	ખરીદી	10000	3000
18	ખરીદી	12000	4200
21	વેચાણ	14000	xx
24	વેચાણ	6000	xx
26	ખરીદી	16000	6400
28	વેચાણ	8000	xx
30	ઘટ	1000	xx

FIFO પદ્ધતિ મુજબ સ્ટોક પત્રક તૈયાર કરો.

- 1) એક કંપનીએ રૂ. 9400 ના ઇક્વિટી સ્ટોકના બદલામાં રૂ. 10 નો એક એવા 1000 ઇ. શેર આપ્યા.
- 2) એક કંપનીએ રૂ. 100 નો એક એવા પૂર્ણ ભરપાઈ થયેલ 5000 ઇક્વિટી શેરના બદલામાં નીચેની રીતે ઇક્વિટી સ્ટોક આપવાનું નક્કી કર્યું
 - a. દરેક શેરના રૂ. 105 ના ભાવે
 - b. દરેક શેર રૂ. 95 ના ભાવે
- 3) એક કંપનીના દરેક રૂ. 100 નો તેવા 37500 ઇ. શેરનું દરેક રૂ. 10 નો તેવા 375000 ઇક્વિટી શેરોમાં વિભાગીકરણ કરવામાં આવ્યું.

અથવા

પ્રશ્ન-પ સચિન કંપનીના ચોપડામાંથી નીચે મુજબની માહિતી પ્રાપ્ત થઈ છે:

ઇક્વિટી શેરમૂડી દરેક રૂ.10નો શેર, રૂ. 9 ભરાયેલા રૂ. 1800000 જામીનગીરી પ્રીમિયમ રૂ. 40,000 નોંધણી પહેલાંનો નફો રૂ. 60,000 સામાન્ય અનામત રૂ. 600000 મૂડી પરત અનામત રૂ. 1,60,000 નફાનુકસાન ખાતું (જમા બાકી) રૂ. 1,40,000 કંપનીએ પોતાના અંશતઃ ભરાયેલા શેરને પૂર્ણ ભરપાઈ કરવા માટે બોનસ જાહેર કર્યું. ત્યારબાદ 4:1 ના પ્રમાણમાં પૂર્ણ ભરપાઈ શેર બોનસ તરીકે આપ્યા. કંપનીના ચોપડામાં બોનસ અંગે ઉપરના વ્યવહારો નોંધવા જરૂરી આમનોંધ પસાર કરો.

ENGLISH VERSION

Que-1 Sunita, who has patented a machine, sold the right to manufacture and sell the machine to Space X Ltd. on the following conditions; (10)

- 1) To pay royalty at Rs. 10 per machine sold
- 2) The minimum rent is Rs. 5000
- 3) Royalty is to be calculated on December 31 and payment is to be made on January 1
- 4) If in any year, royalty calculated on the machines sold turns out to be less than Rs. 5000 then loss can be set off in the next two years. Effective from the end of the second year, minimum rent was decided to be Rs. 4000.

The production and sale of the machine in the first four years were as follows:

year	Production units	Sales Units
2020	250	200
2021	450	400
2022	570	600
2023	630	550

Prepare a royalty table and a under/short work account in Sunita's book.

OR

Que-1 Ajit Ltd. has leased out a diamond mine from Pran Ltd. on 1-1-2018. The rental terms are as follows.

Prepare a royalty calculation table.

- 1) Royalty : Rs. 6 per ton
- 2) The minimum rent will increase yearly by Rs. 4000. For 2020, minimum rent was Rs. 88000.
- 3) If the royalty is less than the minimum rent, it will be set off during the immediate two years at 50% in the first year and 50% in the second year.
- 4) To reduce the minimum fare by 25% in the year of strike or accident.
- 5) Production was halted for 2 months due to a fire in the year 2022.
- 6) The less work for 2018 and 2019 was Rs. 10000 and Rs. 30,000 respectively

The production figures were as follows;;

Year	Production (tons)
2020	36000
2021	30000
2022	24000
2023	40000

- Que-2 Fire broke out in the godown of Lankesh Ltd. on 31.12.2020. All the stocks and accounting books except stock of Rs. 120000 were destroyed. Lankesh Ltd. has taken an insurance of Rs. 450000 subject to the average clause. The average profit rate is 20% on sale. Calculate claim amount based on the details given below. (10)

Details	1-4-2020	31-12-2020	Transactions from 1-4-20 to 31-12-20	
Stock	330000	?	Cash received from debtors	Rs. 600000
Debtors	127500	157500	Payment to creditors	Rs. 675000
Creditors	52500	112500	Bad Debt	Rs. 90000
			Discount Received	Rs. 15000
			Stock withdrawn for personal use	Rs. 60000
			Cash Sales	Rs. 442500
			Cash Purchase	Rs. 480000
			Carriage Inward	Rs. 30000
			Cost of extinguishing the fire	Rs. 15,000.

OR

- Que-2 All the stock of Amazon Limited except Rs. 80000 burnt by fire on 30-9-2021. Insurance of Rs 300,000 was taken on stock. The following information has been obtained; Find out the amount of fire claim based on the average clause.

Details	1-4-2021	30-9-2021	Transactions from 1-4-2021 to 30-9-2021;	
Stock	220000	?	Cash received from debtors	Rs. 400000
Creditors	95000	105000	Bad Debt	Rs. 60000
Debtors	35000	75000	Stock withdrawn for personal use	Rs 40000
			Payment to creditors	Rs 450000
			Cash Sales	Rs 295000
			Cash Purchase	Rs. 340000
			Discount received from creditors	Rs. 10000
			Cost of extinguishing the fire	Rs. 10000

- Que-3 A fire broke out at the building of Saubhagya Limited on 1-5-2020. The company had taken a profit loss policy of Rs. 225000. The company prepares the accounts on 31st December. Profit & Loss account for the year 2019 was as follows. (10)

Particulars	Amount Rs.	Particulars	Amount Rs.
Opening stock	150000	Sales	1425000
Purchase	900000	Closing stock	71250
Cost of production	100500	Interest on investments	3750
Variable sales expenses	132000		
Fixed expenses	108750		
Net Profit	108750		
	1500000		1500000

Sales from 1-5-2019 to 30-4-2020 Rs. 1500000

Sales from 1-5-2019 to 31-8-2019 Rs. 450000

During the period of loss which was 4 months, the sales was 90,000.

Sales for the first four months of 2020 were 10% higher than the sales at the same time in 2019.

Calculate loss of Profit.

OR

- Que-3 Find out the Loss of profit claim from the details given below for Champion Ltd.
Date of fire June 30, 2020
Guarantee Time 4 months Sum Assured Rs. 80,000
Business transactions returned to normal 31st October, 2020
Net profit for the year ended March 31, 2020 Rs. 50,000 (after fixed expenses of Rs. 16,000)
For the year ending March 31, 2020, net sales stood at Rs. 3,30,000
Total sales for the year ending June 30, 2020 stood at Rs. 3,20,000
From June 30, 2020 to October 31, 2020, sales Rs. 80,000
From June 30, 2019 to October 31, 2019, sales Rs. 1,30,000
The profit rate on sales for the year 2019 has seen a decline of 2%,

- Que-4 Prepare stock register of goods based on purchase and disposal of goods given below for Jio Ltd. Evaluate stock as on 31st January on the basis of Weighted Average Method. (10)

January. 2024	Particulars	Units	Per unit price
1	Opening stock	200	20.00
4	Sales	100	-
6	Purchase	300	25.00
10	Sales	200	-
14	Sales	100	-
24	Purchase	200	30.05
26	Sales	150	-
30	Loss	20	?

OR

- Que-4 Hit Man Ltd. has 5000 kg of goods in stock on 1-1-2025 at Rs. 2 each. Prepare the stock sheet as per FIFO method from other details of January 2025.

Dates (Jan.-2025)	Particulars	Quantity kg.	Total cost Rs.
5	Purchase	4000	1000
10	Sales	6000	xx
13	Purchase	10000	3000
18	Purchase	12000	4200
21	Sales	14000	xx
24	Sales	6000	xx
26	Purchase	16000	6400
28	Sales	8000	xx
30	Decrease	1000	xx

- Que-5 Write journal entries; (10)

- 1) A company gave 1000 equity shares of Rs. 10 each in exchange of equity stock of Rs. 9400
- 2) A company decided to give equity stock at below prices against 5000 equity shares of Rs. 100 each
 - a. At a price of Rs. 105 per share
 - b. At a price of Rs. 95 per share
- 3) A company divided 37500 equity shares of Rs. 100 each into 375000 equity shares of Rs. 10 each.

OR

- Que-5 The following information has been obtained from Sachin Ltd.:

Equity share capital of Rs.10 each, Rs. 9 paid up Rs. 1800000
 Security Premium Rs. 40,000 Profit prior incorporation Rs. 60,000
 General Reserve Rs. 600000 Capital redemption reserve Rs. 1,60,000
 Profit Loss Account (credit balance) Rs. 1,40,000

The company issued a bonus to fully reimburse its partially paid shares. Fully paid bonus shares were given in the ratio of 4:1. Pass necessary journal entries to note down the above transactions regarding the bonus in the company's books.
